

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Ak sú závery dvoch súkromných znaleckých posudkov rozdielne, nemôže ich súd bez ďalšieho odmietnuť a o odbornej otázke rozhodnúť na základe vlastnej úvahy**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/1/2022 zo dňa 15. 12. 2022
2. **Kedy v dôsledku tzv. opomenutého dôkazu dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces (tzv. Perna test aj v civilnom procese)**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/107/2022 zo dňa 29. 9. 2022
3. **Účinky zmeny judikatúry nepôsobia len pro futuro, ale aj na prebiehajúce konania**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/221/2021 zo dňa 13. 12. 2022
4. **K solidárnej zodpovednosti za škodu spôsobenú v dôsledku nesplnenia prevenčnej povinnosti vlastníka a užívateľa nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/20/2022 zo dňa 25. 5. 2022
5. **Zamietnutie žaloby o určenie vlastníctva vydržaním nie je prekážkou res iudicata pre žalobu o určenie, že vydržaná vec patrí do dedičstva**
Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/198/2020 zo dňa 25. 10. 2022
6. **K deliteľnosti právneho úkonu z hľadiska jeho čiastočnej neplatnosti; k neplatnosti postúpenia sčasti nesplatennej pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 25CoCsp/30/2020 zo dňa 25. 5. 2021
7. **K účinkom úkonov vykonaných do uznesenia o nepripustení zastúpenia nespôsobilým zástupcom v sporoch podľa § 91 CSP**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Ndob/8/2022 zo dňa 13. 9. 2022
8. **K dobromyseľnosti v súvislosti s vydaním neoprávnene vyplatených cestovných náhrad podľa zákona o štátnej službe**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3CoPr/1/2022 zo dňa 1. 6. 2022
9. **Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu musí obsahovať nielen jej uplatnenie, ale aj dôvod, ktorým je spôsobená**
Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/24/2020 zo dňa 25. 5. 2021
10. **Zmena bydliska aktuálneho prokuristu v obchodnom registri je úkon súvisiaci s prevádzkou podniku; odklon od rozhodnutia KS Trnava, sp.zn. 21Cob/7/2017**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/29/2021 zo dňa 11. 4. 2022
11. **Doručenie faktúry nemožno považovať za výzvu podmieňujúcu platnosť postúpenia pohľadávky podniku v odvetví elektronických komunikácií**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/37/2021 zo dňa 29. 9. 2022
12. **Nezohľadnenie výnimky poškodeného z povinnosti pripútať sa bezpečnostným pásom v rýchlosti jazdy vozidla nie je dôvodom pre (spolu)zavinenie poškodeného**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/50/2021 zo dňa 12. 4. 2022
13. **Náklady na opravu vykonaných prác možno požadovať z titulu náhrady škody, len ak vedú k uvedeniu do pôvodného stavu, nie k zhodnoteniu veci**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/35/2021 zo dňa 1. 7. 2021
14. **Aj dohoda o splnení dlhu po dosiahnutí určitého obratu je ponechaním času plnenia na vôľu dlžníka**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 8Co/42/2020 zo dňa 31. 5. 2021
15. **K možnosti poddlžníka namietat premlčanie**
Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/49/2019 zo dňa 29. 10. 2019

1. Ak sú závery dvoch súkromných znaleckých posudkov rozdielne, nemôže ich súd bez ďalšieho odmietnuť a o odbornej otázke rozhodnúť na základe vlastnej úvahy

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/1/2022 zo dňa 15. 12. 2022

Anotácia:

Dovolateľ mal za to, že oba súdy nižších inštancií vec nesprávne právne posúdili. Dovolateľ namietal, že aj napriek dlhodobo existujúcej a ustálenej praxi súdov, platnej judikatúry, ako aj návrhu sporových strán okresný súd nepochopiteľne odmietol nariadiť znalecké dokazovanie ohľadne určenia hodnoty zriadeného vecného bremena a vyzval strany sporu, aby tieto predložili svoje súkromné znalecké posudky, dôsledkom čoho bolo okrem iného aj to, že strany sporu predložili diametrálne odlišné súkromné znalecké posudky. Podľa názoru žalobcu je veľmi dôležitá právna otázka, či výsledky a hodnotenia súdov v rámci znaleckého dokazovania mali vôbec nejaký vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, nakoľko odvolací súd v odôvodnení rozsudku neurčito, nezrozumiteľne a nanajvýš arbitrárne odôvodňoval hodnotu zriadeného vecného bremena nie závermi znaleckého dokazovania, ale pomocou predsúdnej komunikácie sporových strán, hoci bolo nesporné, že na základe takejto komunikácie k žiadnej dohode nedošlo a ani nemohlo dôjsť.

Právna veta:

- I. V danom prípade nešlo o znalecké dokazovanie nariadené súdom (§ 207 CSP), ale o znalecké posudky predložené stranami sporu v zmysle § 209 CSP tzv. súkromné znalecké posudky. Pri hodnotení súkromného znaleckého posudku súdom však platia tie isté kritéria, ako pri hodnotení znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca.
- II. Z uvedeného vyplýva, že pri rozdielných záveroch znaleckých posudkov predložených stranami sporu súd nemôže bez ďalšieho „odmietnuť“ pri hodnotení dôkazov takto predložené znalecké posudky (o to viac, keď sám sa pre takýto postup pri skúmaní odbornej otázky rozhodol) a vo veci rozhodnúť (v danom prípade o výške zriadeného vecného bremena) len na základe vlastnej úvahy nezohľadňujúcej závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: dokazovanie, znalecký posudok

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 191, § 206, § 207 ods. 1, § 209 ods. 1

2. Kedy v dôsledku tzv. opomenutého dôkazu dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces (tzv. Perna test aj v civilnom procese)

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/107/2022 zo dňa 29. 9. 2022

Anotácia:

Dovolací súd vyvodil, že dovolateľka sa v zásade pýta, či možno považovať za splnenie zákonnej povinnosti povinného rodiča upravenej v § 63 ods. 1, veta prvá zákona o rodine, aj spôsob preukázania príjmu, ktorý vzbudzuje pochybnosti. Inými slovami, povinný rodič si síce splní edičnú povinnosť sprístupnením daňových priznaní k dani z príjmu za rozhodujúce obdobie, avšak v rámci výsluchu pred prvoinštančným súdom deklaruje vyššie netto príjmy, než vyplývajú z obsahu predložených daňových priznaní.

Právna veta:

- I. V prípade, ak súd nevykoná určitý, účastníkom navrhnutý dôkaz, je jeho zákonnou povinnosťou v odôvodnení rozhodnutia uviesť, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy.
- II. Uvedený stav potom v konaní generuje možnú existenciu tzv. opomenutého dôkazu. Podľa doktríny opomenutých dôkazov je opomenutým predovšetkým taký dôkaz, ktorého vykonanie má pre rozhodnutie vo veci zásadný význam, avšak vo veci konajúci súd jeho vykonanie bez adekvátneho odôvodnenia nezrealizuje, prípadne jeho vykonanie opomenie bez akéhokoľvek odôvodnenia. Na zistenie toho, či sa o opomenutý dôkaz jedná alebo nie, sa v praxi používa tzv. Perna test (bližšie pozri rozhodnutie Perna vs. Taliansko č. 48898/99 zo 6. mája 2003 a iné).
- III. Perna test v zásade pozostáva z posúdenia troch nasledovných kritérií, ktoré sú podľa najvyššieho súdu aplikovateľné aj vo vnútroštátnom civilnom procese:
 - Je návrh na realizáciu dokazovania dostatočne odôvodnený a týka sa podstaty veci?
 - Bol posúdený význam určitého dôkazu a v tejto súvislosti boli súdom poskytnuté dostatočné dôvody, prečo dôkaz nebol vykonaný v priebehu súdneho konania?
 - Či toto rozhodnutie nenarušilo celkovú spravodlivosť konania.
- IV. Posúdenie veci musí v sebe implikovať aj posúdenie relevantnosti navrhovaného dôkazu a poskytnutie dostatočného odôvodnenia súdom. Až nesplnenie si tejto povinnosti súdom je porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP, ako dôsledok porušenia práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Dokazovanie, Právo na spravodlivý proces

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 15, § 181 ods. 2, § 185, § 220 ods. 2, § 365 ods. 1 písm. e), § 420 písm. f)

3. Účinky zmeny judikatúry nepôsobia len pro futuro, ale aj na prebiehajúce konania

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/221/2021 zo dňa 13. 12. 2022

Anotácia:

Dovolaťel považoval za nesprávne právne posúdenie veci závery odvolacieho súdu, podľa ktorých dobromyseľnosť žalovaných bez ďalšieho prioritizoval nad právom dovolaťela na ochranu vlastníctva.

Právna veta:

Pokiaľ dôjde k zmene judikatúry bez zmeny právnej normy, nejde o zmenu právneho pravidla; ide o tú istú normu a iba je nanovo vyjadrený jej obsah. Z toho vyplýva, že účinky zmeny judikatúry nemožno obmedziť len do budúcnosti, ale nový právny názor je potrebné aplikovať aj na všetky už prebiehajúce konania. Vychádza sa z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Zmena judikatúry

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – čl. 2 ods. 2, § 48, § 220 ods. 2, ods. 3, § 393 ods. 2, ods. 3

4. K solidárnej zodpovednosti za škodu spôsobenú v dôsledku nesplnenia prevenčnej povinnosti vlastníka a užívateľa nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/20/2022 zo dňa 25. 5. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o náhradu škody medzi prevádzkovateľom železničnej dopravy a vlastníkom pozemku, na ktorom rástol strom, ktorý v dôsledku jeho vyvrátenia a následného pádu poškodil vozidlo na železničnej trati. V spore okrem vlastníka pozemku vystupoval ako intervenient tiež správca pozemku. Žalovaný vlastník sa voči podanej žalobe bránil námietkou, že v dobe, kedy bola spôsobená škoda, bol v podstate vylúčený z vykonávania zásahov na nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve; považoval preto za rozporné s dobrými mravmi, aby bol za daných okolností zaviazaný k náhrade škody. Súd prvej inštancie vyložil ustanovenie ust. § 6 ods. 2 zákona o dráhach upravujúce rozsah prevenčnej povinnosti tak, že povinnosť sa týka spoločne aj správcov aj vlastníkov nehnuteľností, a to bez ohľadu na to, kto nehnuteľnosti aktuálne reálne spravuje.

Vlastník pozemku v podanom odvolaní upozornil, že v dobe vzniku škody bol zo zákona obmedzený vo svojich právach a preto nemohol nijako zasiahnuť do stavu zelene na pozemku. Výklad podaný súdom prvej inštancie teda podľa neho nebol správny, pretože tento sa mal zaoberať otázkou, či bol alebo nebol oprávnený odstrániť strom, ktorého pádom bola spôsobená škoda. Krajský súd Banská Bystrica však nad rámec ďalších dôvodov pre potvrdenie rozhodnutia súdu prvej inštancie výslovne uviedol, že poškodený si môže v každom prípade vybrať, či uplatní nárok na náhradu škody za porušenie prevenčnej povinnosti voči vlastníkovi alebo užívateľovi nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy, pretože podľa zákona ide z hľadiska plnenia prevenčnej povinnosti za každých okolností o solidárne zodpovedné subjekty.

Právna veta:

Z gramatického výkladu ust. § 6 ods. 2 veta prvá zákona o dráhach vyplýva, že vlastníci a užívatelia nehnuteľností v ochrannom pásme dráhy sú povinní udržiavať pozemky a stromy a kry na nich...v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby neohrozili prevádzku dráhy a jej súčastí, ani neobmedzili bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe. V nadväznosti na to, prevádzkovateľ dráhy je v zmysle § 6 ods. 3 zákona o dráhach oprávnený vyzvať vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti...v ochrannom pásme, aby v určenej lehote odstránil stromy a kry... Teda prevádzkovateľ dráhy si môže vybrať, či na splnenie prevenčnej povinnosti vyzve vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti (pozemku), ten je povinný v zmysle § 6 ods. 4 zákona o dráhach výzvu uposlúchnuť, t.j. splniť si prevenčnú povinnosť, a ak tak neučiní ani po uložení tejto povinnosti špeciálnym stavebným úradom, alebo ak sa vyžaduje rýchla údržba pozemkov, môžu aj poverení zamestnanci prevádzkovateľa dráhy vstúpiť na nehnuteľnosť a vykonať nevyhnutnú údržbu na náklady vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti (§ 6 ods. 4 až 7 zákona o dráhach). Z ust. § 6 zákona o dráhach v spojení s § 438 ods. 1 OZ, podľa ktorého ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne (škodu spôsobili aj vlastník aj prípadný užívateľ pozemku, pretože ani jeden z nich si nesplnil prevenčnú povinnosť uloženú obom ustanovením § 6 zákona o dráhach) teda vyplýva solidárna zodpovednosť vlastníka a užívateľa nehnuteľnosti (pozemku).

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody, Doprava

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 420, § 438 ods. 1
513/2009 Z. z. – § 6 ods. 2, 4, 5, 6, 7

5. Zamietnutie žaloby o určenie vlastníctva vydržaním nie je prekážkou res iudicata pre žalobu o určenie, že vydržaná vec patrí do dedičstva

Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/198/2020 zo dňa 25. 10. 2022

Anotácia:

Podľa názoru dovolateľa spočíva ním napadnutý rozsudok v nesprávnom právnom posúdení veci, a to v otázke, resp. v nesúhlasnom právnom názore, že podľa žalovaného katastrálne územie a jeho hranica má význam len pre polohové určenie pozemku podľa zobrazovacieho systému, ale nemá vplyv na podmienky nadobudnutia vlastníctva vydržaním a taktiež bol podľa dovolateľa nesprávny právny záver vyslovený odvolacím súdom, že by sa mal žalovaný domáhať určenia, že sporná parcela patrí do dedičstva po nebohej matke T. B..

Právna veta:

Zamietnutie žaloby o určenie vlastníckeho práva vydržaním netvorí prekážku res iudicatae (vec právoplatne rozhodnutej) pre prípadnú následnú žalobu o určenie, že vydržaná vec patrí do dedičstva, ktorú môžu podať aktívne legitimovaní dedičia.

Právna oblasť: Civilné procesné právo, Občianske právo hmotné

Právny inštitút: prekážka rozhodnutej veci (rei iudicatae), nadobúdanie vlastníctva, vydržanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 137 písm. c), § 230
40/1964 Zb. – § 134

6. K deliteľnosti právneho úkonu z hľadiska jeho čiastočnej neplatnosti; k neplatnosti postúpenia sčasti nesplatenj pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 25CoCsp/30/2020 zo dňa 25. 5. 2021

Anotácia:

Predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorou pôvodný veriteľ N. N., a.s. previedla spolu s inými i predmetnú pohľadávku na žalobcu (nebankový subjekt), bolo postúpenie tak splatnej ako aj nesplatenj časti vtedy ešte nezosplatennej pohľadávky. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdenie, či súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, z ktorých vyvodil, že žalobca v konaní nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitimáciu, pretože neboli preukázané podmienky platného postúpenia predmetnej pohľadávky na žalobcu.

Za prioritné odvolací súd považoval vysporiadať sa s otázkou k postúpeniu nesplatenj časti peňažného záväzku, keď odvolateľ namietal, že v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, predpokladom postúpenia pohľadávky je zosplatenie celého úveru, teda že postúpiť možno len splatné splátky úveru.

Právna veta:

- I. Deliteľnosť v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka je potrebné chápať ako obsahovú oddeliteľnosť právneho úkonu od zvyšku a nie ako možnosť rozdelenia plnenia, ktoré bolo predmetom zmluvy. Deliteľnými sú tak napríklad dva samostatné právne úkony obsiahnuté v jednom texte. Pri zvažovaní oddeliteľnosti právneho úkonu je potrebné prihliadať na vôľu strán a účel, ktorý zmluvou sledovali. Po oddelení platnej časti od neplatnej, musí zároveň platná časť právneho úkonu byť spôsobilá existovať samostatne ako samostatný právny úkon obsahujúci základné náležitosti právneho úkonu. Ak časť právneho úkonu nie je možné oddeliť od jeho zvyšnej časti a to po posúdení prejavov vôle účastníkov, povahy právneho úkonu, okolností, za ktorých bol uzavretý, alebo obsahu a účelu, bude neplatný celý právny úkon a to od počiatku (ex tunc). V prípade, ale ak sa dôvod neplatnosti týka podstatnej náležitosti právneho úkonu (essentialia negotii) bez ktorej právny úkon nemôže vzniknúť, je právny úkon neplatný v celom rozsahu.
- II. Podstatnými náležitosťami zmluvy o postúpení pohľadávky v zmysle cit. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka je označenie postupcu, postupníka a identifikácia pohľadávky uvedením jej výšky, dôvodu a dlžníka. V danom prípade sa absolútna neplatnosť právneho úkonu podľa uvedeného dotýka podstatnej náležitosti zmluvy o postúpení pohľadávky a to identifikácie samotnej pohľadávky voči žalovanému v jej výške. Keďže sa teda dôvod neplatnosti týka podstatnej náležitosti tohto právneho úkonu, neplatná je potom celá zmluva o postúpení pohľadávky v časti pohľadávky voči žalovanému. Odvolací súd je navyše toho názoru, že oddeliť časť pohľadávky, ktorá bola v čase postúpenia nesplatená, nie je ani obsahovo možné, keďže text predmetnej zmluvy o postúpení nedáva priestor na obsahové oddelenie takejto časti zmluvy. Ako bolo uvedené vyššie, podmienkou je obsahová oddeliteľnosť právneho úkonu od zvyšku a nie možnosť rozdelenia samotného plnenia.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Právne úkony, Postúpenie pohľadávky

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 41, § 524
483/2001 Z. z. – § 92 ods. 8

7. K účinkom úkonov vykonaných do uznesenia o nepripustení zastúpenia nespôsobilým zástupcom v sporoch podľa § 91 CSP

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Ndob/8/2022 zo dňa 13. 9. 2022

Anotácia:

Predmetom je spor o peňažných nárokoch žalobcu voči žalovanému, v ktorom súd vydal platobný rozkaz, ktorým žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 11 460 eur s príslušenstvom. Žalovaný podal proti predmetnému platobnému rozkazu odpor, a to elektronickými prostriedkami prostredníctvom na to určeného elektronického formulára. Prílohou odporu bol ďalší elektronický dokument označený ako splnomocnenie, ktorým splnomocniteľ – spoločnosť konajúca konateľom splnomocnila inú osobu, ktorá nemá vysokoškolské právnické vzdelanie. V spore bola riešená otázka, či uznesenie o nepripustení zastúpenia má (po nadobudnutí právoplatnosti) účinky len pro futuro, a akékoľvek predchádzajúce procesné úkony zástupcu (hoci odborne nespôsobilého) v mene zastúpenej strany vyvolávajú riadne právne účinky.

Právna veta:

- I. Nadriadený súd sa nestotožnil s názorom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, podľa ktorého odpor podpísaný fyzickou osobou bez preukázaného vysokoškolského právnického vzdelania nevyvoláva zamýšľané procesné následky. Uvedený právny názor nemá oporu v procesnom predpise, ktorým sa predmetné konanie riadi (podľa § 15 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. sa na upomínacie konanie podporne aplikuje Civilný sporový poriadok s určitými výnimkami). Z ustanovenia § 91 CSP síce vyplýva zákaz tzv. občianskeho zastúpenia strany v sporoch medzi podnikateľmi pri výkone ich podnikateľskej činnosti, avšak pre prípad porušenia uvedeného „zákazu“ zákon neustanovuje žiadnu sankciu, a to napríklad v podobe neprihliadania ex officio na úkony urobené v mene zastúpeného takýmto „nespôsobilým“ zástupcom.
- II. Prípadné uznesenie o nepripustení zastúpenia má (po nadobudnutí právoplatnosti) účinky len pro futuro, a preto akékoľvek predchádzajúce procesné úkony zástupcu (hoci odborne nespôsobilého) v mene zastúpenej strany vyvolávajú riadne právne účinky. Uznesenie o nepripustení zastúpenia nepôsobí spätne a neneguje právne následky už uskutočnených procesných úkonov v zastúpení.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Zastúpenie na základe plnomocenstva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 89, § 91

8. K dobromyseľnosti v súvislosti s vydaním neoprávnene vyplatených cestovných náhrad podľa zákona o štátnej službe

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3CoPr/1/2022 zo dňa 1. 6. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu neoprávnene vyplatených náhrad cestovných výdavkov príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže. Zo skutkového hľadiska prípad spočíval v tom, že žalovaný bol v priebehu výkonu služby prevezený na inú prácu a v nadväznosti na to mu zanikol nárok na vyplácanie cestovných výdavkov, ktoré však aj naďalej (ešte ďalšie 2 roky) žiadal a boli mu opakovane vyplácané. Žalobca naopak tvrdil, že žalovaný musel vedieť, že išlo o neoprávnene vyplácané sumy a to, že zo strany žalobcu nebol upozornený na neoprávnené vyplácanie, neznamená, že by o tom nemal vedieť, keďže mu nárok zanikol zo zákona. Žalovaný sa naopak bránil, že žalobca mal správne riešiť situáciu priznaním príspevku na bývanie; keďže to neurobil a naďalej preplácal žalovanému cestovné príkazy, nemal tento pochybnosť o tom, či mu vyplácané plnenie podľa práva patrí.

Odvolačný súd dal za pravdu žalovanému; poukázal na to, že žalobca v prvom rade nemal náhradu cestovných výdavkov na pravidelnej báze vyplácať a žalovanému za týchto okolností nemožno klásť k tiaži, že bližšie neskúmal, či mu nárok na preplácanie cestovných náhrad naďalej patrí. Nebolo teda preukázané, že by pri získaní bezdôvodného obohatenia vedel či musel predpokladať, že ide o omylom vyplatené sumy.

Právna veta:

K otázke „dobromyseľnosti žalovaného“ žalobca tvrdil, že žalovaný už ku dňu prevedenia na inú funkciu s písomným súhlasom žalovaného musel vedieť, že nárok na náhradu cestovného nemá. Preto podľa žalobcu, žalovaný nemohol byť dobromyseľný, že mu peňažné plnenie od žalobcu patrí. K tomuto tvrdeniu žalobcu je nutné zdôrazniť, že správne súd prvej inštancie konštatoval, že náhrady cestovného si žalovaný uplatňoval pravidelne každý mesiac, pričom tento stav trval viac ako dva roky. Nemožno prehliadnuť skutočnosť, že k vyplateniu cestovných náhrad dochádzalo na základe cestovných príkazov, ktorými si žalovaný vyučtoval cestovné náhrady. Každý takýto cestovný príkaz bol žalobcom preskúmaný a následne bola žalovanému vyplatená uplatnená náhrada. Preto nemožno mať za preukázané, že by žalovaný získal bezdôvodné obohatenie nedobromyseľne, teda že by musel vedieť, že mu vyplatená suma náhrad za cestovné nepatrí. Žalobca v konaní nepredložil dôkaz, na základe ktorého by súd mohol dospieť k záveru, že žalovaný vedel, že nárok na náhradu cestovného mu nepatrí. Žalovaný preto nemal dôvod pochybovať o tom, že zmena jeho zaradenia vo funkcii spôsobuje zánik nároku na cestovné náhrady.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Bez dôvodné obohatenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 73/1998 Z. z. – § 113, § 115, § 251 ods. 3

9. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu musí obsahovať nielen jej uplatnenie, ale aj dôvod, ktorým je spôsobená

Rozsudok Krajského súdu Trenčín sp. zn. 6Co/24/2020 zo dňa 25. 5. 2021

Anotácia:

Žalobca ako kupujúci nadobudol pozemky do výlučného vlastníctva. Žalobcovi bolo ako stavebníkovi vydané stavebné povolenie na výstavbu Polyfunkčného domu a bolo mu povolené predčasné užívanie časti stavby. Žalobca daroval žalovanému 1/ darovacou zmluvou spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3 k uvedeným nehnuteľnostiam a žalovaná 2/ nadobudla tiež podiel na nehnuteľnostiach. Žalobca namietal, že kúpnu zmluvou, ktorou žalovaná 2/ previedla na žalovaného 3/ spoluvlastnícky podiel bolo porušené zákonné predkupné právo žalobcu ako ďalšieho podielového spoluvlastníka.

Súd prvej inštancie uzavrel, že takýto úkon žalobcu vo vzťahu dovolania sa relatívnej neplatnosti je neurčitý, nejasný a nezrozumiteľný, nakoľko nie je zjavné, ku ktorému konkrétnemu právnomu úkonu sa relatívna neplatnosť pre porušenie predkupného práva namieta.

Právna veta:

Dovolanie sa relatívnej neplatnosti je jednostranným právnym úkonom, ktorý sa uskutočňuje výslovným prejavom, z ktorého je zjavná vôľa dotknutej osoby dosiahnuť neplatnosť právneho úkonu. Prejav vôle, ktorým sa dovoľáva účastník relatívnej neplatnosti musí vyjadrovať ako skutočnosť, že ide o uplatnenie relatívnej neplatnosti, tak aj vadu právneho úkonu, ktorá v danej veci spôsobila jeho relatívnu neplatnosť.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Relatívna neplatnosť právneho úkonu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 40a

10. Zmena bydliska aktuálneho prokuristu v obchodnom registri je úkon súvisiaci s prevádzkou podniku; odklon od rozhodnutia KS Trnava, sp. zn. 21Cob/7/2017

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 32Cob/29/2021 zo dňa 11. 4. 2022

Anotácia:

Súd posudzoval rozhodnutie o námietkach podaných proti odmietnutiu vykonania zápisu zmeny adresy bydliska prokuristu do obchodného registra. Súd 1. inštancie odôvodnil odmietnutie vykonania zápisu tým, že návrh na zmenu adresy bol podaný advokátkou, ktorá bola na podanie splnomocnená prokuristom spoločnosti; podľa názoru prvoinštančného súdu však z prokúry nevyplýva právo podávať návrh na zápis zmien do obchodného registra.

Krajský súd Trnava napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Poukázal na to, že v danej veci nejde o zmenu osoby samotného prokuristu, ale len o zmenu identifikačného údaj, ktorý sa ho týka. Jeho aktualizáciu v danom prípade možno považovať za záležitosť súvisiacu s prevádzkovaním podniku. Rozhodnutie predstavuje minimálne upresnenie (ak nie priamo odklon) od rozhodnutia Krajského súdu Trnava vydaného pod sp. zn. 21Cob/7/2017, v ktorom bol vyslovený názor, že prokurista nie je oprávnený podávať v mene podnikateľa návrh na vykonanie zápisu zmien v obchodnom registri.

Právna veta:

V prejednávanej veci sa plnomocenstvo týkalo návrhu na zápis zmeny adresy bydliska prokuristu do obchodného registra. Bydlisko prokuristu možno podľa § 2 ods. 1 písm. g) ZoOR považovať za doplňujúci identifikačný údaj, ktorý má vo vzťahu k tretím osobám informatívny charakter. Nejde o údaj, ktorým by sa menila osoba prokuristu, teda o situáciu, keď dochádza k odvolaniu a vymenovaniu nového prokuristu. Navyše, to, že totožnosť prokuristu je zachovaná, je v tejto veci zjavné aj z osvedčovacej doložky pripojenej k čestnému vyhláseniu o zmene bydliska, ktorá obsahuje jeho osobné údaje vrátane novej adresy bydliska. Úkon spočívajúci v aktualizácii takéhoto údaj vo verejnom registri, na ktorý sa spoliehajú aj obchodní partneri podnikateľa, teda nespadá pod výnimky z rozsahu prokúry vymenované v predchádzajúcom bode tohto uznesenia a možno naň nazerať ako na administratívny úkon súvisiaci s prevádzkovaním podniku, ktorý nie je výlučný z prokúry.

Prokurista bol teda oprávnený splnomocniť advokátku na podanie návrhu na zápis zmeny adresy svojho vlastného bydliska podľa priloženého čestného vyhlásenia.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Prokúra, Obchodný register

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 14
530/2003 Z. z. – § 2 ods. 1 písm. g)

11. Doručenie faktúry nemožno považovať za výzvu podmieňujúcu platnosť postúpenia pohľadávky podniku v odvetví elektronických komunikácií

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 7Co/37/2021 zo dňa 29. 9. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bol vydané na základe žaloby inkasnej spoločnosti, ktorá sa ako postupník domáhala zaplatenia pohľadávky za elektronickú komunikačnú službu. Súd prvej inštancie pohľadávku priznal. Žalovaný sa v podanom odvolaní bránil, že pohľadávka bola na inkasnú agentúru postúpená neoprávnene a postúpenie mu nebolo oznámené.

Krajský súd Nitra ako odvolací súd s názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil. Poukázal na znenie ust. § 43 ods. 13 zákona č. 351/2011 Z. z., ktoré je identické s aktuálne účinným ust. § 86 ods. 5 zákona č. 452/2021 Z. z., o elektronických komunikáciách, ktoré podniku poskytujúcemu komunikačné služby umožňuje postúpenie pohľadávky až po výzve účastníka na úhradu dlhu. Odvolací súd však predmetné ustanovenie vyložil tak, že písomnou výzvou zákon nemá na mysli faktúru za služby, ale osobitný dokument, ktorým podnik účastníka explicitne vyzve na úhradu dlžnej sumy. Ak takáto výzva chýba, je prípadné postúpenie pohľadávky na inkasnú spoločnosť neplatné pre rozpor so zákonom.

Právna veta:

- I. Jednotlivé faktúry nemožno považovať za písomnú výzvu žalovanej, pretože podľa ust. § 43 ods. 13 (aktuálne § 86 ods. 5 zákona č. 452/2021 Z. z. – pozn.) má ísť o výzvu a nie o oznámenie dlžníkovi, akú sumu za poskytnuté služby má veriteľovi zaplatiť. Faktúra podniku adresovaná účastníkovi, ktorá obsahuje vyúčtovanie sumy za poskytnuté služby, nie je výzvou na zaplatenie dlžnej sumy, s ktorou je dlžník v omeškaní. Žalobca v konaní nepredložil žiadnu inú listinu (okrem spomenutých faktúr), ktorou by vyzýval jeho právny predchodca žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy. Takýto účel by spĺňala napr. upomienka, či pokus o zmier, prípadne odstúpenie od zmluvy, ktorými by veriteľ vyzýval žalovanú na úhradu dlžnej sumy, a ktorá by bola riadne doručená žalovanej.
- II. V danom prípade nebola splnená ani jedna z podmienok, za ktorých môže podnik postúpiť svoju splatnú pohľadávku inej osobe, a to písomná výzva, ktorá by sa dostala do dispozičnej sféry dlžníka, viac ako 90 dní trvajúce nepretržité omeškanie so splnením peňažného záväzku napriek tejto výzve, ako ani súhlas účastníka s postúpením pohľadávky. Postúpenie predmetnej pohľadávky je potom potrebné považovať za neplatný právny úkon (§ 39 OZ), z čoho vyplýva, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný.

Právna oblasť: Správne právo hmotné, Telekomunikácie a telekomunikačné služby, Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Postúpenie pohľadávky, Práva podniku v odvetví elektronických komunikácií

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 452/2021 Z. z. – § 86 ods. 5
40/1964 Zb. – § 525 ods. 2

12. Nezohľadnenie výnimky poškodeného z povinnosti pripútať sa bezpečnostným pásom v rýchlosti jazdy vozidla nie je dôvodom pre (spolu) zavinenie poškodeného

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 3Co/50/2021 zo dňa 12. 4. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o náhradu škody spôsobenej dopravnou nehodou, v ktorom si poškodená uplatnila nárok na bolestné. V konaní bolo zistené, že poškodená nebola v čase dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom; z tejto povinnosti však mala výnimku preukázanú lekárskeho potvrdením, v zmysle ktorého sa na ňu povinnosť nevzťahovala kvôli ochoreniu chrbtice. Žalovaný v konaní argumentoval, že poškodená mala napriek výnimke nepripútať fakticky zohľadniť aspoň v rýchlosti jazdy vozidla, čo v zásade neurobila. Súd 1. inštancie preto rozhodol, že jej spoluzavinenie na dopravnej nehode je 20 %.

Poškodená sa proti rozhodnutiu odvolala a argumentovala, že neporušila nijakú svoju zákonnú povinnosť, čo zodpovedá aj tomu, že súd vo svojom rozhodnutí ani konkrétnu povinnosť neuviedol; navyše poukázala na to, že kolíziu nemohla predvídať, keďže do nej narazilo vozidlo idúce za ňou. Krajský súd Prešov jej dal za pravdu. Aj keď konštatoval, že v prípade pripútania sa pásom mohli byť následky nehody na jej zdraví menšie, je v danom prípade podstatná práve skutočnosť, že sa poškodená porušenia nijakej povinnosti nedopustila.

Právna veta:

- I. Možno súhlasiť, že v prípade pripútania sa bezpečnostným pásom by boli následky nehody miernejšie, čo možno vyvodíť aj z charakteru zranení spolujazdkyne žalobkyne, ktorá utrpela len ľahšie zranenia. Avšak žiaden právny predpis neukladá vodičovi, ktorý nemá povinnosť byť pripútaný bezpečnostným pásom, aby jazdil rýchlosťou nižšou ako vodič, ktorý výnimku z tejto povinnosti nemá.
- II. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, ktorý určil rozsah spoluzavinenia žalobkyne (20 %) na dopravnej nehode, keďže v konaní nebolo preukázané, že by žalobkyňa porušila povinnosť vyplývajúcu z právnych predpisov o cestnej premávke, čo vyplynulo z vykonaného dokazovania.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody, Spoluzavinenie poškodeného

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 415, § 441, § 444
8/2009 Z. z. – § 8 ods. 1 písm. e)

13. Náklady na opravu vykonaných prác možno požadovať z titulu náhrady škody, len ak vedú k uvedeniu do pôvodného stavu, nie k zhodnoteniu veci

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/35/2021 zo dňa 1. 7. 2021

Anotácia:

Obe ako žalobca sa domáhala od žalovaného zaplata sumy 33 000 eur s príslušenstvom. Svoj nárok odôvodnila tým, že oznámila žalovanému, že žalobca ako zadávateľ verejného obstarávania, z dôvodu jeho zrušenia, so žalovaným ako víťazným uchádzačom v rámci výberového konania o vykonanie diela nemôže uzatvoriť písomnú zmluvu o dielo. Z týchto dôvodov nie je možné nielen uzatvoriť zmluvu o dielo, ale nie je možné ani pokračovať a ukončiť realizáciu hlavných aktivít projektu. Žalovaný však na projekte vykonal určité práce, ktoré vyfakturoval žalobcovi faktúrou vo výške 33.558,34 eur. Podľa obce ako žalobcu sa faktúra týkala fakticky právne neexistujúcej stavby.

Právna veta:

Žalobca sa domáhal tej sumy, ktorá má zodpovedať nákladom na opravu už žalobcom vykonaných prác. Žalobca sa ne-domáhal náhrady škody vo výške nákladov nevyhnutných na uvedenie do pôvodného stavu, t.j. súvisiacich s prípadnou sanáciou všetkých žalovaným vykonaných prác (pokiaľ by to bolo objektívne možné), čím by došlo k uvedeniu uvedených objektov do pôvodného stavu (pred prácami vykonanými žalovaným), ale sa domáhal sumy vo výške nákladov na opravu ním vykonaných prác, t.j. nákladov vynaložením ktorých by nedošlo k uvedeniu do pôvodného stavu, ale vynaložením ktorých by došlo jednoznačne k zhodnoteniu, zvýšeniu hodnoty uvedených objektov. Inak povedané, spôsob žalobcom uplatneného nároku nepredstavuje náklady nevyhnutné na uvedenie do pôvodného stavu, ale predstavuje náklady vynaložením ktorých dochádza k zhodnoteniu nehnuteľností. Takto uplatnený nárok je v rozpore s objektívnym chápaním pojmu „škoda“ ako majetkovej ujmy.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Náhrada škody

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 420, § 442

14. Aj dohoda o splnení dlhu po dosiahnutí určitého obratu je ponechaním času plnenia na vôli dlžníka

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 8Co/42/2020 zo dňa 31. 5. 2021

Anotácia:

Strany podpísali písomnú zmluvu o pôžičke, ktorou žalobkyňa poskytla žalovanému peňažnú pôžičku 10.000 eur s úrokom 4,9 % ročne.

Žalovaný sa zaviazal pôžičku vrátiť v pravidelných mesačných splátkach po 200 eur, pričom splatnosť prvej splátky a to od okamihu dosiahnutia mesačného obratu dlžníka vo výške 7.500 eur.

Žalobkyňa bezvýsledne vyzvala žalovaného k splácaniu predmetnej pôžičky, avšak žalovaný pri osobnom jednaní tvrdil, že nie sú splnené podmienky pre zročnosť pohľadávky žalobkyne a túto doposiaľ ani čiastočne neuhradil.

Žalobkyňa si na súde uplatnila nárok podľa §564 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že plnenie predmetného dlhu podľa písomnej zmluvy o pôžičke uzavretej v zmysle § 657 Občianskeho zákonníka bolo ponechané na vôli dlžníka.

Odvolačný súd sa nestotožnil s názorom odvolateľa, že v zmluve o pôžičke uzatvorenej medzi stranami sporu bol čas splnenia určený „striktne taxatívne“ vyjadrením, že „Prvá splátka je splatná od okamihu dosiahnutia mesačného obratu dlžníka vo výške 7 500 eur“.

Za „striktne taxatívnu“ by bolo možné považovať dohodu o čase plnenia určenú nielen určitým dátumom, ale aj podľa dní, týždňov, mesiacov a rokov.

Odvolačný súd potvrdil, že súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 17.) náležitým spôsobom vysvetlil, že len žalovaný mohol ovplyvniť splnenie mesačného obratu 7 500 eur. Žalobkyňa ako veriteľ tento predpoklad nemohla vôbec ovplyvniť a dokonca ani zistiť, kedy by bol splnený.

Právna veta:

I. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia náležitým spôsobom vysvetlil, že len žalovaný mohol ovplyvniť splnenie mesačného obratu 7.500 eur. Žalobkyňa ako veriteľ tento predpoklad nemohla vôbec ovplyvniť a dokonca ani zistiť, kedy by bol splnený.

II. Za tohto stavu je potrebné uzavrieť, že záver súdu prvej inštancie o dôvodnosti postupu podľa § 564 OZ a teda určenie splatnosti dlhu žalovaného súdom je správny.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Splnenie dlhu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 564

15. K možnosti poddlžníka namietat' premlčanie

Rozsudok Krajského súdu Košice sp. zn. 6Co/49/2019 zo dňa 29. 10. 2019

Anotácia:

Povinný nesplnil dlh voči žalobcovi, žalobca preto pristúpil k jeho vymáhaniu prostredníctvom exekučného konania a v tomto exekučnom konaní nesplnili dlh ani dlžníci povinného na základe vydaného exekučného príkazu. Žalovaní v tomto prebiehajúcom konaní nepopreli, že povinný mal voči nim ako spoločníkom pohľadávku, avšak namietali, že táto je už premlčaná.

Právna veta:

- I. Poddĺžník nie je oprávnený namietat' premlčanie vymáhanej pohľadávky (pohľadávky oprávneného voči povinnému), pokiaľ by tak mohol urobiť sám povinný v konaní o vymáhanej pohľadávke, prípadne aj v exekučnom konaní. Právo namietat' premlčanie je osobným právom povinného ako dlžníka. Povinný nemusí námietku vzniesť.
- II. Poddĺžník môže však bez akýchkoľvek obmedzení namietat' premlčanie pohľadávky povinného voči nemu tak, ako by to mohol urobiť, ak by ho povinný žaloval, keby nebolo exekúcie a poddlžníckej žaloby.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Exekučné konanie

Právny inštitút: Poddĺžnícka žaloba

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 233/1995 Z. z. – § 109